

Adóemelésből nem lesz növekedés

Tabuk nélkül

Magyarország jelenlegi gazdasági helyzetében a konvergenciaprogram végrehajtása, a megszorítások bevezetése csak a szakmai minimum – állítja Csaba László, és szerinte egyelőre nem látszik, hogyan lesz ebből növekedés. A közgazdászprofesszorral Obersovszky Péter beszélgetett az Echo Tv-ben.

Csaba László szerint az állam költi el a megtakarításokat (fotó: Sárközy György)

– Az ember megpróbálja megérteni, hogy mi történik a gazdaságban és a pénzügypolitikában, de nehezen igazodik el. A közgazdászok előtt tisztább a kép?

– A jövőt senki sem ismeri. Nagyfokú a kockázat minden előrejelzésben, mert úgy készül valamennyi, hogy föltételezi, a konvergenciaprogram összes intézkedése megvalósul, és a kormány által remélt hatásokkal jár. Így számolták ki a hét százalék körüli inflációt is, de ha közbejön valami más, például leértékelődik a forint, akkor nyilván más érték jön ki. A tízszázalékos prognózis soknak tűnik, a hét is elég, mert az afrikai országokban szokott tíz százalék lenni az infláció, most dezinflációs világban élünk. Ráadásul ha egyszer fölmeleg az infláció, akkor nehezen tud lejönni. Azt már tudjuk, hogy 2008-ra nem teljesül a jegybank és a kormány háromszázalékos inflációs célja, legalább négy százalék lesz. Esélyünk sincs az euró bevezetésére, ha ez nem változik meg. Bízni kell benne, hogy a költségvetési intézkedések hatására nem lehet akármeddig emelni az árakat, ezt mindenki látja ma már az ingatlanpiacon, az idegenforgalomban, a vendéglátásban, és talán mégsem lesz olyan szörnyű az infláció, mint amit a tíz százalék jelentene. A két számjegyű tartományba való visszatérés életveszélyes lenne, az ellen a Magyar

Nemzeti Bank és a versenyhatóság is erőteljesen föllépne.

– Igaz az a sokszor elhangzó állítás, hogy nem nagyon látni egyelőre a gazdaságot élénkítő folyamatokat?

– Ha még mindig az a vita tárgya, hogy kellene-e az országban megszorítások, akkor nyilván a konvergenciaprogram valami fantasztikus, előremutató dolog, de ez csak a szakmai minimum. Ha azonban az a kérdés, hogy a megszorítás után lesz-e kibontakozás, akkor az ember sokkal borúlátóbb, mert adóemelésektől nem szokott növekedni a gazdaság, ugyanígy az infláció felpörgetésével létrehozott egyensúly nem tartható fenn. Az igazán fontos külső hiány azért csökken, mert lelassul a növekedés, tehát a vasárnapi zárva tartásból él meg a bolt. Ha közben a munkanélküliség nő, a foglalkoztatottság változatlan szinten marad, akkor megoldottunk egy égető problémát a felszínen, de a valódi, mélyebb gondok ügyében nem tettünk semmit. Tehát a társadalom szempontjából ez a konvergenciaprogram elégtelen, mert azok az intézkedések, amelyektől a dolgok jobban mennének, amelyektől a vállalkozások beindulnának, nem láthatók. Az egyetlen pozitívum a hiány csökkentése lenne, de jövőre én nem látok olyan jelentős hiánycsökkentést, továbbra is az állam költi el a megtakarításokat, és akkor nem marad miből fejleszteni.

– Ezt bátran lehet vegetálásnak nevezni.

– Nem mondom, hogy mindenki rá fog faragni, azt sem mondom, hogy mindenkinek romlani fog az életnívója. Vannak, akik jobban járnak majd, de az nem nagyon látható, hogy egészében mitől lenne jobb 2009–2010 előtt. És körülöttünk minden ország, most már Románia, Szlovákia, Lengyelország, Csehország is viszonylag gyorsan növekszik, a baltiak és Oroszország is, mi viszont kilógunk a sorból.

– Az egészségügyben a radikális megszorítás, vagy például a felszabaduló ingatlanok eladása jelenthet-e olyan érdemi bevételt, amely segít az egyensúlyteremtésben?

– Mindenképpen jelent valamennyit, de a nemzetgazdaság egésze szempontjából számottevő javulást hozó bevételt nemigen. Mondjuk ha például a Malévet jövőre eladnák, akkor 2008-ban már nem kell a céget finanszírozni. Ebben az értelemben könnyít a helyzeten, de nem jelent azonnali forrást. Nincs olyan jelentős, egyszeri bevétel – hacsak olajat vagy aranyat nem találnak a Parlament közelében –, amely hirtelenjében segítene.

– Egyetért-e azokkal az aggodalmakkal, hogy éppen ott a legradikálisabbak a megszorítások, az egészségügyben és az oktatásban, ahol befektetni kellene?

– Az Európai Unió Lisszaboni programja szerint a nemzeti össztermék három százalékát kellene a tudományos kutatásra költeni, nálunk ez az egy százalékot sem fogja elérni. Az Akadémia azt tudta kisírni, hogy a költségvetését csak tíz százalékkal kurtítják meg. Az egyetemeknek ennél nagyobb mértékű megszorításokkal kell együtt élniük. Igaz, ezeken a területeken pazarlás is van, tehát jogos az átszervezés igénye, ám abban biztos vagyok, hogy jelentős megtakarítást nem lehet elérni. Ha valaki azt gondolja, hogy itt annyit meg lehetne takarítani, hogy a deficitet le tudja vinni három-négy százalékra, az nagyot téved. Az oktatást lehet, hogy másként kell finanszírozni, de ha azt akarjuk, hogy az emberek munkára foghatók legyenek, akkor biztos nem lehet kevesebbet költeni rá. A

tudományos kutatásra pedig arcpirítóan keveset fordítunk, és ennek az lesz a következménye, hogy lassan már azt sem tudjuk, mit kell ellopni, hiszen ha nem fizetnek elő az újságokra, internetkapcsolatra, akkor kiszorulunk a kutatásból, marad nekünk az, hogy mi csomagoljuk be a gyógyszert. Ez veszélyes pálya lenne.

Az Echo Tv a Magyar Hírlapban